

Stiftelsen Umeå Waldorfskola
Org.nr. 894001-2076
styrelsen@waldorfumea.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tematisk tillsyn av mottagande av elever i fristående förskoleklass och grundskola vid Umeå Waldorfskola F-9, med huvudman Stiftelsen Umeå Waldorfskola, belägen i Umeå kommun

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med mottagande av elever vid Umeå Waldorfskola F-9, med Stiftelsen Umeå Waldorfskola, belägen i Umeå kommun. Skolinspektionen tilldelar därför Stiftelsen Umeå Waldorfskola en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800). Huvudmannen ska senast **den 29 november 2021** inkomma med en skriftlig redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra redovisas nedan under rubriken *Motivering till anmärkning*.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Skolinspektionen har satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande situation.

Mottagande av elever i fristående förskoleklass och/eller grundskola

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Umeå Waldorfskola, i egenskap av huvudman för Umeå Waldorfskola F-9, inte uppfyller författningskraven avseende arbetet med mottagande av elever vid den aktuella skolenheten.

Bakgrund

Skolinspektionen genomför under våren och hösten 2021 en tematisk tillsyn avseende mottagandet av elever i fristående förskoleklass och grundskola. I den tematiska tillsynen har Umeå Waldorfskola F-9 ingått. Skolinspektionens utredning har genomförts genom översyn av information på skolans hemsida, genom att skriftligt underlag har begärts in och granskats samt genom intervjuer med skolans rektor och person med särskilt ansvar för mottagande. Intervjuerna har genomförts på distans den 9 juni 2021.

De övergripande frågeställningarna för den tematiska tillsynen är:

1. Är förskoleklassen och grundskolan öppen för alla elever?
2. Sker urval till förskoleklassen och grundskolan på ett korrekt sätt?

Motivering till anmärkning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med urval till grundskolan vid Umeå Waldorfskola F-9 inte till fullo präglas av den öppenhet som författningarna anger. Tillsynen visar att elever som tagits emot i förskoleklass ges förtur till årskurs 1, trots att skola och huvudman inte entydigt kommunicerar att första urvalsgrunden för plats i grundskolan är förskoleklassförtur. De urvalsgrunder som kommuniceras är, i nämnd ordning, syskonförtur och kötid. Förskoleklass och grundskola är två separata skolformer och det ska således göras ett nytt urval i samband med att elever går från förskoleklass till grundskola. I en situation där en skola har fler sökande än tillgängligt antal platser blir principerna för urval avgörande för om skolan ska anses vara öppen för alla. Mottagande till en fristående grundskola ska ske utifrån principer som är lika för alla elever som har rätt till utbildningen. De urvalsgrunder som tillämpas behöver därför vara objektiva till sin karaktär.

Förskoleklassförtur är en objektiv och saklig urvalsgrund som Skolinspektionen godkänt. Att eleverna från förskoleklassen i första hand ges plats i grundskolan är därmed i och för sig förenligt med författningarnas krav. Arbetet med urvalsprocessen måste dock därutöver även präglas av transparens och förutsägbarhet. Detta innebär att skolan och huvudmannen måste vara tydliga med vilka urvalsgrunder som gäller och i vilken ordning de tillämpas så att presumtiva elever och föräldrar på lika villkor kan få kännedom om förutsättningarna för att få en plats. Det faktum att skolan och huvudmannen inte entydigt och tydligt kommunicerar att även förskoleklassförtur tillämpas vid skolenheten utgör därmed en brist.

Rättslig reglering

Varje fristående förskoleklass ska vara öppen för alla elever som ska erbjudas utbildning i förskoleklassen. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling. (9 kap. 17 § skollagen)

Om det inte finns plats för alla sökande till en skolenhet med förskoleklass, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 17 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av ett beslut som har fattats med stöd av 6 a §. (9 kap. 18 § skollagen)

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd, och vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för. (10 kap. 35 § skollagen)

Om det inte finns plats för alla sökande, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 35 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § tredje stycket, andra föreskrifter som avser fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning eller särskilda utbildningar, eller ett beslut som har fattats med stöd av 9 a §. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär ytterligare undantag för vissa elever. (10 kap. 36 § skollagen)

En fristående skola som inte har plats för alla sökande måste göra urvalet på grunder som inte sätter kravet på öppenhet för alla elever ur spel. Som exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet (se prop. 1995/96:200 s. 34; 70 och prop. 2009/10:165 s. 744).

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen och information på skolenhetens webbplats framgår att skolenheten tillämpar urvalsgrunderna syskonförtur och kötid för att avgöra vilka elever som ska få plats vid grundskolan. Ankomstdatum och klockslag på inkommen anmälningsblankett via webbsidan utgör anmälningsdatum och därmed plats i kö. I intervju med rektor och person med särskilt ansvar för mottagande framgår det också att skolan har separata köer för ansökan till förskoleklass respektive årskurs 1.

Av webbsidan framgår det att om man anmäler sitt barn till förskoleklassen så får man automatiskt en plats till årskurs 1. I anslutning till den informationen, på webbplatsen, så framgår det dock att, i nämnd ordning, syskonförtur och anmälningsdatum, är "köregler" för årskurs 1-9. Här finns inte angivet att förskoleklassförtur är första urvalsgrunden för årskurs 1.

Motivering till anmärkning som ingripande

Verksamheten vid Umeå Waldorfskola F-9 uppfyller inte författningarnas krav gällande arbetet med mottagande och urval. Den brist som kan konstateras avser den formella hanteringen och information som lämnas i samband med urvalsprocessen mellan förskoleklass och grundskola. Med beaktande av detta tillsammans med att det vid tillsynen inte framkommit några andra brister avseende

mottagande och urval bedömer Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig och Stiftelsen Umeå Waldorfskola tilldelas därför en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen.

På Skolinspektionens vägnar

X Michael Hjalmarsson

Beslutsfattare

Signerat av: Michael Hjalmarsson

Beslutet har föredragits av utredare Eva Hansson

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se